

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben: vidéken:
 1 óra 1.50 K 1 óra 2 K
 1 évre 18 K 1 évre 24 K
 A kiadások a köznevelési és kulturális bizottság feladatai. Telefon 208.
 Felelős szerkesztő: Haagos József.

Ultima ratio

Komoly kijelentés hangzott el a főrendiházban a munkapárt fele, hogy az akadékoskodók tovább a választójogi javaslat kérdésében. Popovics Sándor pénzügyminiszter nyilatkozott ugyanis a kormány nevében, hogy az országgyűlés feloszlását a mai időben maga is nagy felelősséggel járja utó kormányos eszköznek tartja ugyan, de ha másképp nem megy, élni jog a kormány ezzel az utolsó eszközzel is, mert nem engedheti, hogy programjának legsarkalatosabb pontját, a demokratikus választójogot a munkapárt ellátképezze. Popovicsnak ez a határozott kijelentése, ha a választások hírsávi általa szónoklaton mondotta is, ultimátumként hatott a munkapátra, mely úgy látszik lassankint kezd is már jobb helytérre térni. Erre mutat Sigray Antal grófnak ugyanazok a főrendiházi leírás az a kijelentése, hogy ő bizony a fiatal Károly-keresztesekről nem felejt a szavazati jogot, attól sem fél, hogy nemzetbontó léteket hoznak haza.

Egyébként pedig a kormány részéről is történi újabb ismét olyan nyilatkozás mely végig megnyugtathatja az aggodalmashodókat. Sztörényi kereskedelmiügyi miniszter brassói beszámolójában ugyanis kijelentette, hogy a kormány teljes tudatában van annak a nagy jelentőségnek, melyet Erdély magyarsága, mint az ország védővára képvisel s azért olyan választójogot fog csinálni, amely biztosítja Erdélyben a magyarság vezető szerepét, de megőrzi a sziszesség történelmileg elfoglalt helyét is.

A kormánynak gazdasági-pénzügyi, kereskedelmi, szociális és kulturpolitikája oly nagyszabású és annyira a nemzet jövőjéért fenmaradásának, megerősülésének, felvirulásának vitális érdekeiből

szó, hogy az ország minden részén, halogatás nélkül el kell harítani az egyetlen megoldható kérdésnek a választójog kérdésének akadályát. Janni kell ezt annál is inkább, mert — ahogy Sztörényi nagyon helytöbben mondotta — a kereskedelmet fel kell szabadítani az ipart fejleszteni kell, a szociális feladatok közül pedig minél előbb szabályozni

szociális munkásságának nagy értéket, bár az voltunk a nyolcadik szociális estei nagyobb, nyilvánosabb keretek között megtartani s öndíjért kedves vendégek érte meghívni. Ősök, hogy látogatóikkal ennyien megismerjük bennünket.

Üdvözlöm, Mezősas Püspök munkát, törekvésüket nagy segítséget, kitől a legtöbbet kapjuk: a bűnről. Üdvözlöm másik szeretet védnökünket, gróf Károlyi Józsefnek ömlesztőségét, ki egyesületünknek egy másik drága kincsét ad: az igaz megértést. Üdvözlöm vendégeinket, kik meghallgatnak hívó szavunkat, de főleg s első sorban halás és taranni vágyó szívvel üdvözlöm a mi szónokokat kik nemcsak szavakkal, de egy élt tapasztalataival taníthatnak bennünket. Mikor azt mondom „Jelen hozta öndíjért hozzánk“ ezem egy felsőbb latalom működését, mely bennünket irányít s kijelöl mindenkinél a maga helyet, melyet a társadalmi munkában be kell töltenie. Az öndíj tapasztalatai új utra, új helyre vezetnek minket, s mind érezzük, hogy ez az út, melyet öndíj már évek óta ihletett lélekkel taposnak nekünk való. Erezzük, hogy ma más lett az élet, más annak következményei. Az elválasztó, korlátok megdőlnek, kezdetűgya kell dolgozni, minden osztály nőinek, hogy a szeretet s igazság, jog és erővel, rendes s rendezett élet legyen az ur a földön — az öndíj s kobasználás helyett.

Ma nagybőjt van. S én mégis pünkösti hangulatot érzek, buzgó lelket, hogy apostolok szülessenek, hasonlók öndíjhoz. Az öndíj budaepsti munkájára sikeirei, a kedves látványos dohanygyári lányok minapri kardelme nekünk a jövő tavasz hóvirágos buzdapasa.

Dr. Miklós Ferenc ügyvéd, a ker. szociális szervezetek központi ügyvezető igazgatójának előadása:

Az ipari munkás lelkijete különbözik a más társadalmi osztályok lelkijetéből. A foglalkozásuk egyhangúsága, a környezeti komorsága, az óriási gépi erők nyomasztó hatása a lelkijetüket is komorra, szűz, húzódtatottabbá, bizalmatlankodóbbá teszi, mint más társadalmi osztályok embereinek lelkijetei.

Ezért az intelligenciának nehezebben hozzáférhető a munkások egyénisége s úgy a munkások mint az intelligens ember érzi, hogy nem értik meg egymást, nincs közös gondolat és érzés világuk.

A munkás a kaputos emberrel szemben bizalmatlan mert érzi, hogy ritka közöttük az

Előadás a munkásnő-kérdésről.

Nyolcadik szociális est.

Mikor e sorokat írjuk, még azon leadvétel és hangulat hatása alatt állunk, melyet a keresztény nők szövetsége nyolcadik szociális estjéről elővartunk. Az ily esték nemcsak a tagokat oktatják s indítják lendületes szociális tevékenységre, hanem a közszemlét is nevelnek. A szociális tevékenységnek pedig a közszemlét a legértékesebb tevékenysége. A keresztény nők szövetsége szereli magát hóvirágnak nevezni. Ez a jelkép talán nemcsak azért, mert az egyesület decemberi s januári hónapokban indult fakadásnak, hanem azért is, mert a szociális gondolkodás s dolgok szociális fellegőse, mely az egyesület alapiránya, idegen lévén az eddigi karitatív miközholgyvilágunk előtt, a kérdések szociális beállítása s tárgyalás itt-ott meg nem értes-folytán antipathit keltett, s így az egyesület tényleg a megnemertes ködében s ridegségében indult utjának. De az egyesület a ködben, ridezségben, — akár a hóvirág a fagyban, hideg szélben — fennakadás nélkül halad s fejlődik előre. Januárban megnyitotta növekedési irodáját, februárban munkába állt a fiatalok bünsőket gondozó patronázs szakosztály s fogházmisszió, március eleje pedig ismét munkára készült első — a munkásnők szervezésére. Az energikus indulásból ítélve, mire a má-

jusi meleg napsugár megérkezik, mind a négy pártját képező Székesfehérvárnak ez az érdekes s életküzdelemre kész kis hóvirága.

A vasárnapi előadás célja az volt, hogy a szövetség tagjait s Fehérvár hólgyeit a munkásnők sorsával megismeresse, az intelligens nők felkeltésére hozták és a munkásnők között levő közösség érzését felebbressze s őket cselekvésre kelhívja.

A gyűlést Sréter Istvánné elnökön nyitotta meg. Utánna dr. Miklós Ferenc ügyvéd s Kruegs Au Emil beszétek. Akik mielőtt szíve-en vártunk, Korányi Sarolta, egyik szervező utján meghalt, 39 fokos láza egy-hoz kötötte. Az előadáson ott láttuk dr. Prohászka Ottokár megyéspüspököt. „Károlyi József gróf főispánt s nejét, az egyesület védnökét, gróf Károlyi Józsefnek, a káptalan több tagját s Székesfehérvár előkelő hólgyeit. A beszédek gondolatmenetét a következőkben adjuk:

Sréter Istvánné megnyitója.

Egyesületünk egyik célja a szociális önképzés. Az önképzés legfontosabb módja a szakemberek előadásából az ismeretet együtt kapjuk a lelkesítéssel s a tette kész neki lendülettel. Az önképzés, tanulás, lelkesedés első sorban a tagoknak szól, — de tekintve a szónokok nagy nevé, s talán nem is annyira szónoklatainknak, mint inkább Budapestén végzett

szociális munkásságának nagy értéket, bár az voltunk a nyolcadik szociális estei nagyobb, nyilvánosabb keretek között megtartani s öndíjért kedves vendégek érte meghívni. Ősök, hogy látogatóikkal ennyien megismerjük bennünket.

Üdvözlöm, Mezősas Püspök munkát, törekvésüket nagy segítséget, kitől a legtöbbet kapjuk: a bűnről. Üdvözlöm másik szeretet védnökünket, gróf Károlyi Józsefnek ömlesztőségét, ki egyesületünknek egy másik drága kincsét ad: az igaz megértést. Üdvözlöm vendégeinket, kik meghallgatnak hívó szavunkat, de főleg s első sorban halás és taranni vágyó szívvel üdvözlöm a mi szónokokat kik nemcsak szavakkal, de egy élt tapasztalataival taníthatnak bennünket. Mikor azt mondom „Jelen hozta öndíjért hozzánk“ ezem egy felsőbb latalom működését, mely bennünket irányít s kijelöl mindenkinél a maga helyet, melyet a társadalmi munkában be kell töltenie. Az öndíj tapasztalatai új utra, új helyre vezetnek minket, s mind érezzük, hogy ez az út, melyet öndíj már évek óta ihletett lélekkel taposnak nekünk való. Erezzük, hogy ma más lett az élet, más annak következményei. Az elválasztó, korlátok megdőlnek, kezdetűgya kell dolgozni, minden osztály nőinek, hogy a szeretet s igazság, jog és erővel, rendes s rendezett élet legyen az ur a földön — az öndíj s kobasználás helyett.

Ma nagybőjt van. S én mégis pünkösti hangulatot érzek, buzgó lelket, hogy apostolok szülessenek, hasonlók öndíjhoz. Az öndíj budaepsti munkájára sikeirei, a kedves látványos dohanygyári lányok minapri kardelme nekünk a jövő tavasz hóvirágos buzdapasa.

Dr. Miklós Ferenc ügyvéd, a ker. szociális szervezetek központi ügyvezető igazgatójának előadása:

Az ipari munkás lelkijete különbözik a más társadalmi osztályok lelkijetéből. A foglalkozásuk egyhangúsága, a környezeti komorsága, az óriási gépi erők nyomasztó hatása a lelkijetüket is komorra, szűz, húzódtatottabbá, bizalmatlankodóbbá teszi, mint más társadalmi osztályok embereinek lelkijetei.

Ezért az intelligenciának nehezebben hozzáférhető a munkások egyénisége s úgy a munkások mint az intelligens ember érzi, hogy nem értik meg egymást, nincs közös gondolat és érzés világuk.

A munkás a kaputos emberrel szemben bizalmatlan mert érzi, hogy ritka közöttük az

aki lát és anyagi bajait meg tudja érteni. Évek hosszu munkája kell ahhoz, hogy a magasabb képességű ember és munkás bizalmát megnyerje. A háború és a velejáró anyagi gondok azonban sokat segítettek ezen a téren. Az intelligens középosztály épügy megismerte az anyagi megélhetés nehéz problémáit, mint azelőtt a munkásság, közelebb kerültek egymáshoz a nélkülösésben. Most már az intelligens embernek a munkás mozgalmakban való részvétele könnyű, mert a távollás, ami elválasztotta őket egymástól, az csökkent.

Az intelligens embernek a munkás mozgalmakban való részvétele azonban nem lehet orientatív irányu, mert az sérti a munkás önértéket. Ő meg szolgálta a bérét s hátrányos és igazságtalan anyagi helyzetben van, azt majd megváltoztatja a szervezkedésének creje által, ő nem kér alamizsnát, őt jogosan megilleti az a bér, mely a munkája után megilleti s amely az őt és családját életének fenntartásához szükséges. Nem leereszkedéssel, vállveregetéssel és kegy díjakkal kell a munkásokhoz közeledni, hanem a völdk való komoly törődéssel érdekeik felkarolásával és azzal, hogy segítségét nyújtunk neki erejének kifejtéséhez. Kell segíteni és támogatni a munkásokat, hogy szervezeteket alkothasson, amelyben megvédheti az ő anyagi boldogulását, védekezhetik az ő helyzetét rontó veszélyek ellen. Ebben a munkában igenis részt vehet az intelligencia és kell is részt venni, mert a munkás magára hagyatva a többi társadalmi tényezőktől nem támogatva, gyűlöletet és keserűséget érez a lelkeben és megfontására tör a vele nem törődő nehéz sorsával szemben érzéketlen magasabb társadalmi osztálynak.

Ha másból nem, de önvédelemből is foglalkozni és közeledni kell a magasabb társadalmi osztályoknak a munkássághoz. De nem az önérdék, hanem a keresztény felebaráti szeretet legyen a munkássággal való foglalkozás alapja: a tudat, hogy a munkásság lelki életének kialakításában is gazdasági feltételekre van szükség, és nehéz munkában kimerült testtel nem lehet bensőséges lelki életet élni és lelket fejlesztetni és nemesebb örömeiket élvezni. A gyenge, kimerült, agyoncsigázott test nem csak a testi, hanem a lelki betegségeknek is a meleg ágya és ha munkás lelkeket akarunk menteni gondoskodjunk a megélhetésének biztosításáról, szociális helyzetének lelkes emberhez méltóvá tételéről. Ezt akarja a keresztény szocializmus; a munkás anyagi és szellemi érdekeinek megvédését, testi és lelki energiájának kifejlesztését.

Kereszténység s szocializmus nem ellentét. Az anyagiért

alápot álló szocialdemokrácia nemcsak a vallásnak, hanem a nemzetnek, hazának is ért. A gazdasági harcok a lélek kultúrája nemcsak nem ellenkezik, hanem nélküle a szocializmus fémunkát véges, mert a munkásnak ép a munkás pszichológia révén fokozott lelki igényei vannak.

Ebben a munkában részt venni az intelligenciának kötelessége és méltó az intelligens ember élet céljához. A keresztény szociális működés a művelt ember életének tartalmat ad.

Második előadó Kriegs Au Emil, a kath. munkásno szervezetek központi igazgatója volt. A munkásnokérdés gyakorlati megoldásáról beszélt:

A munkásnokérdés korunk egyik legfontosabb, de legnehezebb kérdése is. A négy év óta dúló világ háború pedig, mely a dolgozók számát hihetetlenül megszorította, csak fokozta ennek a kérdésnek jelentőségét. Nagyon tévedne, aki azt hinné, hogy bérelemeséssel lehetne ezt a kérdést intézni. Nemcsak gyomorkérdés ez! Sokkal mélyebben jelenek e kérdésnek gyökerei. Hiszen az ember testből és lélekből áll. A léleknek is vannak igényei. Továbbá, a munkásno egyuttal nő is: hitves, anya, családtag, akinek ebből a fontos szempontból is ugyancsak mélyreható igényei vannak, melyek a mai mostoha szociális helyzetben folytonosan hajótörést szenvednek.

Mihthogy tehát ez a kérdés ily szövevényes és sokoldalú, a megoldásához is sok tényező hozzájárulása szükséges.

Ilyen tényező bizonyára maga a korszellem is. A korszellem mindinkább közszellem lesz, mely az emberek gondolkodását, cselekedetét is irányítja. Ennek a korszellemnek fejlődése, alakulása, szocializálódása és demokratizálódása nagy befolyással lesz a munkásnok helyzetére is. Az emberiség lelkének kell szociális érzékkel és szívének szociális érzéssel telődnie s akkor könnyebben fog megoldódni a munkásnokérdés.

Egy másik tényező a közgazdasági berendezkedésünknek a szocializmus irányában való haladása. A fejlődés a kapitalisztikus gazdasághoz a szocialisztikusabb felé, melyben a cél lesz: a milliók általános jóléte a milliók munkája fejében.

Igen fontos tényező továbbá ennek a kérdésnek megoldásában: az állam, a törvényhozás, a hatóságok, városok, községek szocialpolitikája. A női munkásnak a törvény intézkedései által statuált védelme, az államnak a hatóságoknak beleavatkozása a női munkásnak érdekében a gazdasági tényezők működésébe. Az anyaság védelme. A női munka szabályozása, korlátozása veszélyes helyen s veszélyes időben. A munkásbiztosításnak kiterjesztése s fejlesztése a nőmunkás érdekében.

Igen fontos tényező maguknak az érdekelteknek önvédelmi szervezkedése. Sőt lehetetlen elképzelni a munkásnokérdésnek gyakorlati megoldását az ő közreműködésük nélkül. „A néma gyermeknek anyja sem érti meg a szavát.” Nekik maguknak kell bajaikat feltárni, azok orvoslását eszközölni. Ennek az önségélynek s szervezkedésnek két irányban kell haladnia: gazdasági és kulturális irányban. A testi s szellemi, lelki javak megszerzését kell célul kitűznie. Ezt a törekvést szolgálják a munkásno szakszervezetek és munkásno egyesületek.

A középkori városi munkásság is meg volt szervezve a céhekben. Ez a szervezet nemcsak a munkásnak, hanem a munkaadónak is üdvére vált. A céhek nagyban hozzájárultak az ipar fellendítéséhez s az iparos boldogságához. A liberális szellem szélszágához ezt a szervezetet s helyébe chaoszt illették. Ez a chaosz oka a munkás bajoknak. Ennek a chaosznak helyébe akar rendet, szerveztséget helyezni a munkásmozgalom.

Végül rendkívül nagy jelentősége van a munkásno kérdés megoldásában mindezen tényezők munkájában az intelligens nők szociális közreműködésének is. Ezt nem csak a jól felgött önérdék, de a krisztusi felebaráti szeretet is diktálja, hiszen segíteni a bajban levő testvéren — krisztusi feladat.

Dr. Miklós Ferenc előadása, (ki alig pár napja tartotta esküvőjét s az első napok boldogságát, szakított meg, csak hogy hozzánk jöhessen), mely lélektani föltegetés volt a munkáslélekről, annak sajátosságairól s bizonyította, hogy mennyire szükséges a gazdasági harcok kívül a munkáslélek gondozása, amit különben a szocialdemokrácia is megtesz, de istentagadó anygelvű alapon, hisz összefüggés-

lűkőn többen foglalkoznak vallással, világnézettel, mint a gazdasági dolgokkal. Kriegs Au Emil előadása csupa tüz s lélek volt: áthatva s nagy szeretettől, mellyel munkásnoit gondolzza. A lélek és tüz természetesen lelket tüzesített s a munkásnok ügyének megértésére hangolt. Főleg megkapó volt, az a rész, hol a szegény proletárgyermek sorsát s a munkásnok állhatóságát rajzolta a szocialdemokraták vad üldözéseivel szemben. Rajzolta a nevezetes dohánygyári harcot, hol a szocialdemokraták a legbrutálisabban módon ütötték-verték a keresztény munkásnoikat, csak azért, mert keresztények, pedig gazdasági követeléseikhez a keresztény szocialisták messzebb mentek, mint a szocialdemokraták. Mi értjük a szocialdemokratákat. Oh az orosz állapotokkor hasonló forradalmat akarnak, hogy annak romjain felépítsék Trockij nyomán a kommunista szocialdemokrata államot. Ha a keresztény szocializmus terjedés a munkásság a mai társadalmunkban gazdaságilag jól elhagyedik, a demokraták forradalmi eszméje sohasem válósulhat meg, nekik pedig mielőbb forradalom kell, vér, tüz, pusztítás s azután kizárólagos szocialdemokrata állam.

A szónokokat Óméltósága a Megyéspüspök ur látta vendégül. Mátrai Rudolt, főgimnáziumi igazgató ur jószágába, hogy a disztermet az előadásra átengedte, azt látjuk, hogy igaz megértője s munkása a szocialis fejlődésnek.

A békét megkötöttük Oroszországgal.

Breszt-Litovszkban a békeszerződést vasárnap délután aláírták. A központi hatalmak összes feltételeit elfogadták. Románia elfogadta fegyverszüneti feltételeinket. A fegyverszünetet békeltárgyalás fogja követni.

Podoliában hadműveleteink tovább folynak.

Az orosz békekötés fordulatot hozott a katonai operációkba is: a német hadvezetőség beszűntette az Oroszország ellen folyó hadműveleteket. A nagyorosz fronton tehát véglegesen megszűnik a háború. Ezt közli hivatalosan a német vezérkar jelentésében, amely ez alkalomból beszámol a katonai akció eredményéről is. Óriási területet szállítottak meg a német csapatok.

Vilmos császár a nagy vaskeresztjével tüntette ki Lipót bajor herceget, a keleti front főparancsnokát az operációk befejezése alkalmából. A német hadműveletek beveződtek, de a mi operációink tovább tartanak. A mi csapataink nem állottak meg, sikeresen nyomulnak előre Podoliában, miközben zsákmányunk egyre nő. Már eddig több mint 100 löveg és több mint 1100 gépfegyver jutott a kezükbe.

A mi katonai akciónk Podoliában rendezett állapotokat terem, a veszélyeztetett gazdasági érdekeket menti meg, de egyuttal katonai nyomást gyakorol Romániára is. Bizonyára a román intéző körök is érzik a katonai helyzet súlyát, amely minden politikai argumentumnál jobban meggyőzi Romániát — a béke szükségéről.

Uránia-színház szerda, csütörtök és pénteki szenzációja!
Legyen világosság II. rész.

Az elsőtől teljesen önálló kultur film 5 felvonásban.

Előadások mindahárom nap 5, 7 és 9 órakor.

HÍREK

— **Katonai előléptetések.** Szőlőssy Ferenc 17-es honvéddal egyenértékű főhadnagy és Járdek Lajos 17-es főhadnagy századosokká lettek előléptetve. — Arnold József, Kerlinger István Főjt Emil, Kratochwilla István, Kornias István, Mészáros Károly, Hegyi János, Bárdossy Tivadár, Szánió Antal Illés, Tanczos Zoltán, Fábán János, Major Imre, Keresztúri János, Major Imre, Keresztúri János, Orbán Orbán József, Sinka László, Eperjesi Boldizsár, Osváth Károly, Fehér József, Orgován Mihály, Szabó Kálmán, Wolff Nándor, Fehér József, Hága Antal, Trantó János Zoltán, Karcics József István a 17. honvéddal egyenértékű hadnagyokká léptek elő.

— **Beteg esperes plebános.** Sterbeczky István Pákozdi községnek 33 év óta plebánosa súlyos betegségbe esett. A tiszteltreméltó öreg ur a közeli napokban városunk egyik szanatóriumában műtétnél fogja magát lávetni. Kívánjuk, hogy az érdemes lelkész egészségét mielőbb visszanyerje.

— **A Nőegyesületből.** Városunk nőjéleki egyesülete a f. h. 2-án választmányi ülést tartott. Az ülésen Szűgyény Marich Julia megnyitotta beszédében hálásan megköszönte újból való megválasztását a védnői tisztségre és az egyesület felkészítését szociális munkájának ismertetése után a jövő programjával ezt tűzte ki, hogy az egyesület működését a felelősséget szereltem és a jelen lesz igényeikhez mért kezében önjajta irányítani. Kéti ehhez a választmányi tagok odaadó támogatását és egyben üdvözlő az új választmányi tagokat:

gróf Károlyi Józsefnét és ifjú Pápa Nándornét. A választmányi felkészítéssel vette tudomásul az esküvőben gazdag programmal szedél és ezután bemutatja eddigi működéséről. A szegényjuttató bizottság tagjai január hónap 98 segélyezett között 718 K. át osztottak ki. A népkönyha dec. 24-től napoként 55 ebédet adott ki 2125 K. értékben. A jövőre vonatkozólag elhatározta a választmány, hogy, bár a népkönyha költségei a múlt évhez viszonyítva, teljesen megszaporodtak, husvélig mégis fenntartja azt úgy, mint rendszeren, bizva az egyesület jövő évi köznevelési munkájában és mennyiben szükséges lesz, az ősszel rendezendő sorsjáték vagy más jótékonyági akció révén igyekszik a költségeket megcsökkenteni. Kégl. Dezsónénék, ki 200 K. át küldött az egyesület céljaira. Hálás köszönetet szavazott a választmány-nagylelkű adományáért.

— **Beteg tanácsosok.** Polcz Páter és Simon Sándor városi tanácsosok megbetegedtek s pár napig orvosi tanácsra hivataluktól távol kell maradniuk.

— **A Székesszékéről Zenekevelők Egyesülete** március 10-én (vasárnap) délután 6 órakor a vármegyeház dísztermében rendezte ötvendik hangversenyét. Műsor: 1. Beethoven, Septett, Esz-dur (op. 20). Hermann László (hegedű), Jambor Zsigmond (brácsa), Hartmann Imre a m. kir. opera művésze (gordonka), Jenale Gusztáv (gordonka), Marton János (klarinét), Vopicka Gusztáv (fagót), Donner József (úrt), a városi zsinházi zenekar tagjai. II. a) Leoncavallo. Nagy Ária a „Bajazzók”-ból. „Lenskij” bucsuárijája az „Onegin”-ből Demény Artúr a m. kir.

opera magánénekes. II. Schubert „Forellen”-quintett (op. 114). Schwarzbach Flóra (zongora), Hermann László (hegedű), Dr. Kneifel Ferenc (brácsa), Hartmann Imre (gordonka), Jenale Gusztáv (gordonka) IV. a) Puccini, Levélátvitel a „Tosca”-ból. b) Schubert, Doppelgänger. c) Rubinstein, Asra. Dalok Demény Artúr. Helyiárak: Elsőrendű ülőhely 5 K (egyesületi tagoknak 4 K), másodrendű ülőhely és oldalülés 4 K (egyesületi tagoknak 3 K 20 f.), állóhely 2 korona. Jegyek válthatók Krausz Verona Nádorutcai dohányüzemében.

— **Gyászrovat.** Fehérvári Hübner Károly, a Fejérmegyei Tarkárpentár nyug. vesérigazgatója hosszú betegség után életének 49 dik évében tegnap délután váratlanul elhunyt. Az ősz folyamán Budapesten jobb oldali szélhűtés érte, a melynek egyik komplikációja volt, hogy jobb lábfejét amputálni kellett. Budapesti házassállaítottak családja körébe, ahol az önteltélőző, szeretetteljes ápolás sokat könnyített súlyos helyzetén. Az öntudat lassan kezdett visszatérni, csupán a test maradványai maradtak meg. Hétfőn délután jöndéig evett, majd hirtelen rosszul lett, újra szélhűtés érte és pár perc alatt kioltotta életét.

Hübner Károly nem tartozott a közönséges tehetségek emberé közé. Régi családi tradíciói és öszekötöttelei városunk egyik legelső pénzintézetének élére állították. Hatalmas energiája, akadályokkal birkóznia szerető teherjeje a régi kormánypart oszlopos tagjává avatták. Sokáig jóformán körülötte forgott az országos és helyi politikai küzdelem minden

része. Sok jó barátot szerzett magának s a régi korszakban nem egy kifizetéssel is kiemelte őt polgártársai köréből. Temetése szerdán d. u. 10 órakor a Várkerületi gyászházából.

— **Szakáll Antal** pü. számtanácsos hosszas szenvedés után Budapestten elhunyt. Holttemetési családja Székesszékére szállítja. Temetése ma, szerdán d. u. 4 órakor lesz a Szentháromság temető halottas házából. Neje és gyermekei Andor és Gizella siratják a gondos és szerető családapát.

— **Izinger István** városi hivatalnok 51 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön d. u. 3 órakor lesz a Gáz-utcai gyászházából. Az elhunytban Izinger Nándor dr. szombathelyi törvénytéki jegyző jó edes anyját gyászolja.

— **Deli György** földműves 76 éves korában elhunyt. Temetése szerdán d. u. 5 órakor lesz a sarló utcai gyászházából.

— **Bászár János** napszamos Öreghegyi lakos 55 éves korában elhunyt. Temetése szerdán d. u. 3 órakor lesz a Kálvária temető halottas házából.

— **Kiss Miklós,** székesszékesszéi színház színész a múlt héten Szatmáron öngyilkos lett és február 18-án helyezték örök nyugalomra a szatmári ref. temetőben. Kiss Miklós nálunk kezdte pályafutását. Tíz évvel ezelőtt mint kerdalos már kitűnt az akkor itt játszó színház tagjai közül. Jövőre már az ország első színházaának első színésze lett volna és most önmaga vágja ketté ezt a gyönyörű pályát, amelyet kevés színész írhathat meg.

— **Adomány.** Fehérvári Hübner Károly halála alkalmával koszorú-megváltás címén Námessy festvérek 20 koronát adományoztak a hadiárvák számára.

„Legyen világosság.”

E címen január vége felé nagyon tanulságos mozgóképet mutatott be az Uránia. Akkor folytatás tárcában méltattuk e filmsorozat kulturális, nemzetmentő értékeit. E filmsorozat célja: a társadalom széles rétegeit felvilágosítani a könnyelmű élettel járó veszélyekről, nevezetesen a verbaj rettentően pusztításairól. Különösen a fiatal katonáknak és az erősebb diáklifjúságnak (tanári felügyelettel) célszerű volna megismerni e filmsorozatot, anélkül, hogy mert oly ügyesen, oly pedagógiai tapintattal állították össze, hogy azt a jól nevelt urileány is megbotránközies nélkül, okulásáért végig nézheti.

Legyen világosság! Észre kell vennünk, hogy a verbaj nemzeteket pusztító ragály, mely ellen okosan védekezni kell. Félre kell tenni a bornirant értelmzett szerelmét: és az apa okos tapintattal világosítsa fel serdülő fiát a nemi élet veszélyeiről. Az anya pedig világosítsa fel serdülő leányát

ugyanerről. Okos észszerűséggel világosságot az élet egész vonalára. Végre is nem tartoznak örökre a bonthonhoz az, hogy az élet nemismerése legyen a „jól nevelt” ifjak és leányok bájja, akik házasságot kötnek úgy, hogy sejtelmük alig van a házasság kötelességeiről.

Küzdőnk kell amaz ostoba felfogás ellen, mely az emberi testet rítanak, az érzéki ösztönt pedig az ördög tanácsmányaának vallja.

Az igazság az, hogy a test az Isten műve, a Teremtő elkotta széppé, egyszerű-berendezettséggel látta el. A fiziológiai életpilvanulások, a nemi ösztön szintén az Isten akarából van s arra való, hogy a házasság révén sokasodjék az emberiség, Isten terve szerint.

Ne az Isten gondolatát értelmezzük rosszul, hanem lássuk be, hogy a bűnös érzékiség a Teremtő művét torzítja el, az Isten akaratának ellenszeregél s merőben állatias szenvedélyvé válik.

Miként a remekhez mintázott

b. belvederai Apollon szoborából lehet torzót csinálni — mily nagy kár volna érte — úgy az állatias fajtult érzéki-séggel, vagy a higienia megvetésével: az ember eltorzítja testét szépséggé, mely csak a lélek, a szellem erejében áll épen. nélkül pedig romlott, nedvű hústömeggé válbalik.

Hogy az ember teste a „Szentlélek temploma” legyen, nem pedig mérgezett élelnedvű, romlottvá anyagnalmoz, ezért kell a verbaj okozóinak megismerése, hogy azoktól védekezni, magunkat a fertőző alkalmaktól távol tartani tudjuk.

Erre oktatta a közönséget a városunk Uránia mozgóképszínházában bemutatásra kerülő öt felvonásos kulturális, mely a berlini Orvosi Társaság támogatásával készült. Ez a most előadandó film a „Legyen világosság” első részétől, független, önálló mű.

Mint valóban tanulságos és pedagógiai tapintattal készült kulturális a közönség figyelmébe ajánljuk.

Faiós.

Az „A Holló”-színház legközelebbi szenzációs újdonsága, **Csepreghy Ferenc** örökbecsű népszínműve **A PIROS BUGYELÁRIS**

Főszereplők: Fraknói Ilona, K. Demjén Mari, Mészáros Alajos, Szalkay Lajos, Medgyaszay Jenő, Kőrthy József.

